

รายงานส่วนบุคคล
(Individual Study)

เรื่อง: การเพิ่มประสิทธิภาพงานซ่อมท่อประปาแตกรั่วของ
พื้นที่สำนักงานประปาสาขา

จัดทำโดย นายสัญญาชัย พัฒนา

ตำแหน่ง: หัวหน้าส่วนก่อสร้างระบบจ่ายน้ำ๑

สังกัด: กองก่อสร้างระบบจ่ายน้ำ๑ ฝ่ายก่อสร้างระบบจ่ายน้ำ๑

การประปานครหลวง

รายงานนี้เป็นส่วนหนึ่งของการฝึกอบรม

หลักสูตรนักบริหารมหานครระดับต้น รุ่นที่ ๓๖

สถาบันพัฒนาข้าราชการกรุงเทพมหานคร

ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓

“ข้อเสนอการจัดทำรายงานส่วนบุคคล”
 หลักสูตรนักบริหารมหานครระดับต้น (นบต.) รุ่นที่ ๓๖

ชื่อ : นายสัญญาชัย พัฒนา	เลขที่ ๑
ตำแหน่ง: หัวหน้าส่วนก่อสร้างระบบจ่ายน้ำ๑ กองก่อสร้างระบบจ่ายน้ำ๑ ฝ่ายก่อสร้างระบบจ่ายน้ำ๑	
สังกัด : การประปานครหลวง	

๑. หัวข้อ การเพิ่มประสิทธิภาพงานซ่อมท่อประปาแตกรั่วของพื้นที่สำนักงานประปาสาขา

๒. ความสำคัญของการศึกษา/ที่มาของการนำเสนอ

การประปานครหลวงเป็นองค์กรที่มุ่งเน้นการสร้างความยั่งยืนขององค์กรในระยะยาว มีรากฐานและแนวคิดบูรณาการทุกระบบงานการบริหารจัดการองค์กรด้วยหลักธรรมาภิบาล วางเป้าหมายการเป็นองค์กรสมรรถนะสูง (High Performance Organization : HPO), เป้าหมายรางวัลการบริหารสู่ความเป็นเลิศ (Thailand Quality Class : TQC) และดำเนินการส่งมอบน้ำประปาภายใต้แผนน้ำประปาปลอดภัย (Water Safety Plan : WSPs) ตามวิสัยทัศน์ “เป็นองค์กรสมรรถนะสูง ที่ให้บริการงานประปามีธรรมาภิบาล และมาตรฐานในระดับสากล”

ยุทธศาสตร์การบริหารการประปานครหลวง ฉบับที่ ๔ (๒๕๖๐-๒๕๖๔) ด้านที่ ๔ การส่งมอบน้ำประปาปลอดภัยและให้บริการงานประปาถ้วนหน้า (Water Safety Plan & Service Coverage) เป็นอีกหน้าที่หลักของการประปานครหลวง ในการให้ความสำคัญในกระบวนการติดตามเฝ้าระวังการปนเปื้อนในทุกกระบวนการให้ได้มาตรฐานอย่างเข้มงวด เน้นการบริหารจัดการความเสี่ยงในทุกกระบวนการงาน ทุกขั้นตอน ตลอดเวลา โดยยึดข้อแนะนำน้ำดื่มขององค์การอนามัยโลก

ปัญหาท่อแตกรั่วเป็นอีกประเด็นที่การประปานครหลวงให้ความสำคัญ เพราะนอกจากทำให้เกิดน้ำสูญเสียแล้ว ยังส่งผลกระทบต่อคุณภาพน้ำประปา และมีผลกระทบต่อผู้ใช้ น้ำ ทั้งภาคครัวเรือน ภาคธุรกิจ ซึ่งปัจจุบันการประปานครหลวงได้กำหนดคู่มือปฏิบัติงาน สำหรับงานซ่อมท่อ เพื่อให้การทำงานเป็นไปตามมาตรฐาน และหลักการแผนน้ำประปาปลอดภัย (WSPs) อย่างเข้มงวด นอกจากนี้ด้านคุณภาพของน้ำประปาที่ต้องสะอาด ปลอดภัยแล้ว ระยะเวลาในการปฏิบัติงานซ่อมท่อก็เป็นอีกปัจจัยหนึ่ง ที่การประปานครหลวงให้ความสำคัญอย่างยิ่ง จึงมีแนวคิดในการปรับปรุงกระบวนการ โดยประสานการบริหารจัดการร่วมกับเทคโนโลยีตามยุทธศาสตร์ Thailand ๔.๐ เพื่อลดระยะเวลาในการซ่อมท่อ ซึ่งคาดหวังให้เกิดผลกระทบต่อผู้ใช้ในระยะเวลานั้นที่สุดและยังคงมาตรฐานคุณภาพงานที่ดีต่อไป

๓. วัตถุประสงค์

๑. เพื่อให้สำนักงานประปาสาขามีระบบงานซ่อมท่อประปาแตกรั่วที่มีประสิทธิภาพ
๒. เพื่อให้สำนักงานประปาสาขามีคู่มือปฏิบัติงานระบบงานซ่อมท่อประปาแตกรั่วที่มีประสิทธิภาพ

๔. เป้าหมาย

๑. จัดการระบบการทำงานของกองงานซ่อมท่อได้อย่างมีประสิทธิภาพ
๒. ปรับเปลี่ยนระบบส่งอุปกรณ์ในงานซ่อมท่อให้รวดเร็วยิ่งขึ้น
๓. จัดให้มีจอแสดงผล ตำแหน่งรถกองงาน เพื่อการมอบหมายงาน ควบคุมและตรวจสอบงานซ่อมท่อประปาแตกรั่วได้อย่างมีประสิทธิภาพ
๔. ลดข้อร้องเรียนและผลกระทบจากงานซ่อมท่อประปาแตกรั่ว

๕.แนวคิด/หลักการที่ใช้ในการศึกษา

กระบวนการงานซ่อมท่อปัจจุบัน ได้ปฏิบัติตามคู่มือปฏิบัติงานอย่างเป็นระบบ เพื่อให้ได้คุณภาพงานตามมาตรฐาน มุ่งเน้นการส่งมอบน้ำประปาปลอดภัยตามยุทธศาสตร์การประปานครหลวง อย่างไรก็ตาม ความพึงพอใจของผู้ใช้น้ำเป็นสิ่งสำคัญยิ่ง จึงเป็นที่มาของการปรับปรุงกระบวนการ เพื่อสร้างความพึงพอใจสูงสุดแก่ผู้ใช้บริการ โดยมีแนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง ได้แก่

๕.๑ หลักบริหารของ ๔M

หลักการ ๔M เป็นกลุ่มปัจจัย (Factors) เพื่อนำไปสู่การแยกแยะปัญหาสาเหตุต่างๆ เพื่อนำไปสู่ผลลัพธ์ที่ดี ๔M ประกอบด้วย

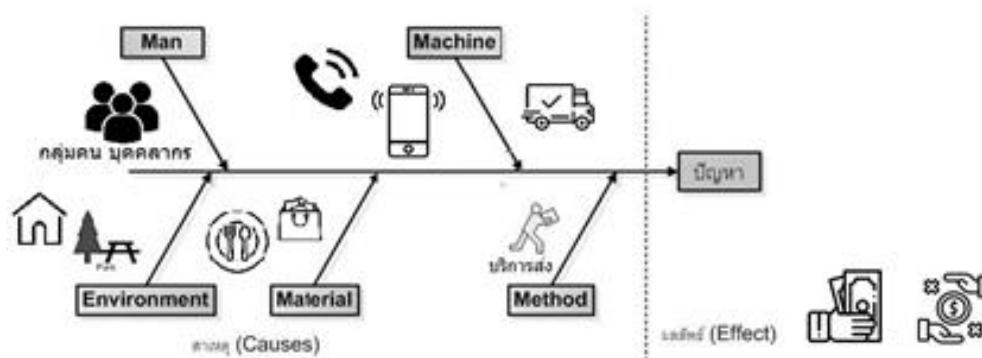
๑. Man หรือ คน คือ การบริหารกำลังคน จะใช้คนอย่างไรให้เกิดประสิทธิภาพ และประสิทธิผลกับงานให้มากที่สุด ฉะนั้น ๔M นี้เป็นเรื่องของการบริหารคน

๒. Money หรือ เงิน คือ การบริหารเงิน จะจัดสรรเงินอย่างไรให้ใช้จ่ายต้นทุนน้อยที่สุดและให้เกิดประสิทธิภาพ และประสิทธิผล ส่วน ๔M นี้เรื่องการจัดสรรเงินทอง

๓. Materials หรือ วัสดุคือ คือ การบริหารวัสดุในการดำเนินงานว่าจะทำอย่างไรให้สิ้นเปลืองน้อยที่สุด หรือเกิดประโยชน์สูงสุด ส่วน ๔M นี้เรื่องวัสดุเป็นส่วนประกอบในการดำเนินงาน

๔. Management หรือ การจัดการ คือ การจัดการ คือกระบวนการจัดการบริหารควบคุมเพื่อให้งานทั้งหมดเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ และเกิดประสิทธิผลอย่างเต็มที่ และนี่ ๔M สุดท้าย รวมทุกอย่างเข้าด้วยกันเป็นเรื่องของการจัดการ คน เงิน วัสดุ จัดการให้มีประสิทธิภาพมากที่สุด

ทั้งหมดคือการ บริหารหลักๆ ๔ อย่าง แต่ละอย่างก็จะมีวิธีการแตกต่างกันออกไป

๕.๒ แนวคิด POSDCoRB

คือ หลักการบริหารจัดการองค์กร ของนักบริหารซึ่งมีหน้าที่และ บทบาทการบริหาร โดยสร้างกลไก และโครงสร้างให้กับองค์กร ผู้บริหารสามารถบริหาร และ สั่งการเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ วางกรอบการทำงานให้องค์กรเพื่อเป็นแนวทางในการบริหาร ส่งเสริมการปฏิบัติงานที่สอดคล้องกันภายในองค์กรซึ่งมีอยู่ ๗ ประการ

๑. Planning การวางแผน

คือ การวางแผนโครงการกิจกรรมซึ่งเป็นการเตรียมการก่อนลงมือปฏิบัติ เพื่อให้การดำเนินการสามารถบรรลุเป้าหมายที่วางไว้อย่างมีประสิทธิภาพ

๒. Organizing การจัดองค์การ

คือ การกำหนดโครงสร้างขององค์การ โดยพิจารณาให้เหมาะสมกับงาน เช่น การแบ่งงาน (Division of Work) เป็นกรม กอง หรือแผนก โดยอาศัยปริมาณงาน คุณภาพงาน หรือจัดตามลักษณะเฉพาะของงาน (Specialization)

๓. Staffing การจัดบุคลากรปฏิบัติงาน

คือ เรื่องที่เกี่ยวกับการบริหารทรัพยากรมนุษย์ในองค์กรนั่นเอง ทั้งนี้เพื่อให้บุคลากรมาปฏิบัติงานอย่างมีประสิทธิภาพและสอดคล้องกับการจัด แบ่งหน่วยงานที่กำหนดไว้

๔. Directing การอำนวยการ

คือ ภาระกิจในการใช้ศิลปะในการบริหารงาน เช่น ภาวะผู้นำ (Leadership) มนุษยสัมพันธ์ (Human Relations) การจูงใจ (Motivation) และการตัดสินใจ (Decision making) เป็นต้น

๕. Coordinating การประสานงาน

คือ การประสานให้ส่วนต่าง ๆ ของกระบวนการทำงานมีความต่อเนื่องกัน เพื่อให้การดำเนินงานเป็นไปด้วยความเรียบร้อย และราบรื่น

๖. Reporting การรายงาน

คือ กระบวนการและเทคนิคของการแจ้งให้ผู้บังคับบัญชาตามชั้นได้ทราบถึงผลการปฏิบัติงาน โดยที่ผู้มีความสัมพันธ์กับการติดต่อสื่อสาร (Communication) ในองค์การอยู่ด้วย

๗. Budgeting การงบประมาณ

คือ ภารกิจที่เกี่ยวกับการวางแผนการทำบัญชีการควบคุมเกี่ยวกับการเงินและการคลัง

๕.๓ แนวคิด Lean Six Sigma : DMAIC

Lean Six Sigma เป็นแนวทางการขจัดความสูญเปล่า (Waste) เพื่อให้การดำเนินงานและการผลิตให้มีคุณภาพ ได้แก่

๑. Define : Define the problem การกำหนดปัญหาหรือหาปัญหาจากการทำงาน ซึ่งอาจ มาจากการวิเคราะห์ความสูญเปล่าทั้ง ๘ ประการ

๒.Measure : Quantify the problem เป็นการกำหนดตัวชี้วัดทางการดำเนินงาน (KPIs) จากการกำหนดหัวข้อปัญหาที่ต้องการปรับปรุง การกำหนดตัวชี้วัดควรกำหนดในเชิงปริมาณ สามารถวัดผลได้ชัดเจน

๓.Analyze : Identify the cause of the problem เป็นการวิเคราะห์สถานการณ์จากสภาพปัญหา โดยวิเคราะห์จากการเขียนแผนผังการทำงาน หรือ แผนภูมิกระบวนการ (Flow Process Chart)

๔.Improve : Implement and verify the solution เป็นการปรับปรุงกระบวนการเพื่อแก้ไขปัญหา โดยการทำให้อดีขึ้น หรือมีประสิทธิภาพมากขึ้น โดยใช้หลักการ ECRS

หลักการ ECRS คือ การลดความสูญเปล่าประกอบด้วย

E = Eliminate หมายถึง การตัดขั้นตอนการทำงานที่ไม่จำเป็นในกระบวนการออกไป (Non-Value Added)

C = Combine หมายถึง การรวมขั้นตอนการทำงานเข้าด้วยกัน เพื่อประหยัดเวลาหรือแรงงานในการทำงาน

R = Rearrange หมายถึง การจัดลำดับงานใหม่ให้เหมาะสม

S = Simplify หมายถึง ปรับปรุงวิธีการทำงาน หรือสร้างอุปกรณ์ช่วยให้ทำงานง่ายขึ้น

ทฤษฎีหลัก E-C-R-S นี้ไม่จำเป็นต้องใช้ทั้งหมดพร้อมกัน จะเลือกใช้ ECRS ตัวใดตัวหนึ่งก็ได้ตามความเหมาะสม

๕.Control : Maintain the solution เป็นการควบคุมการทำงานในการแก้ปัญหา ตั้งแต่การกำหนดหัวข้อปัญหา โดยควบคุมการดำเนินงานให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์และตัวชี้วัดที่กำหนดไว้

๖. แนวทางการดำเนินการ/ระยะเวลา และผู้เกี่ยวข้อง

จากแนวคิด ๔m , POSDCoRB และ Lean Six Sigma นำแนวคิดมาวิเคราะห์ระบบการทำงานและปรับปรุงเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพงานซ่อมท่อประปาในกระบวนการทำงานต่าง ๆ โดยกระบวนการซ่อมท่อหลังได้รับการแจ้งเหตุ เป็นขั้นตอนที่สำคัญโดยจะต้องดำเนินการซ่อมให้แล้วเสร็จภายในระยะเวลาตามที่ระบุในเงื่อนไข สัญญาจ้าง ตั้งแต่การขุดเปิดหลุมจนกระทั่งซ่อมรอยแตกแล้วเสร็จ รวมถึงขั้นตอนการซ่อมผิวถาวรหลังงานซ่อมท่อประปาให้แล้วเสร็จด้วยการปนเปื้อนในระบบท่อที่จะเกิดขึ้นในขั้นตอนนี้ ดังนั้น นอกจากทักษะในการซ่อมและประกอบท่อแล้ว ผู้ปฏิบัติงานต้องทำความเข้าใจและเคร่งครัดในการปฏิบัติทุกขั้นตอนเพื่อความรวดเร็วในการซ่อม และลดโอกาสของการปนเปื้อนในระบบท่อจ่ายน้ำ

ขั้นตอนการซ่อมท่อประปา หลังจากได้รับแจ้งจุดท่อประปาแตกแล้ว พนักงานรับโทรศัพท์จะรายงานไปยังกองงานตามลำดับหมายเลข กองงานที่รับงานจำเป็นจะต้องเข้าไปถึงจุดงานให้เร็วที่สุด เพื่อดำเนินการตรวจสอบจุดงาน ปิดประตูน้ำ หลังจากนั้นจึงขุดเปิดหลุมซ่อมท่อ และตรวจสอบรายการอุปกรณ์ที่จำเป็นต้องใช้ในการซ่อมท่อ โดยกองงานจะจัดเตรียมอุปกรณ์ที่จำเป็นไว้ในรถกองงานอยู่แล้ว แต่หากอุปกรณ์ไม่เพียงพอก็จะต้องแบ่งบุคลากรบางส่วนเพื่อเข้ามาเบิกอุปกรณ์ที่คลังพัสดุสาขา และกองงานที่เหลือบางส่วน

อยู่หน้างานสำหรับการเตรียมหลุมซ่อมท่อ ขณะเดียวกันกองงานที่ต้องเดินทางกลับมาที่คลังพัสดุสาขา ต้องเสียเวลาในการเดินทางไปและกลับ ส่งผลต่อระยะเวลาในการปิดน้ำซ่อมท่อ

การปรับปรุงกระบวนการงานซ่อมท่อ โดยการประยุกต์ใช้ ๔M คือ

หลักการ ๔M เป็นกลุ่มปัจจัย (Factors) เพื่อนำไปสู่การแยกแยะปัญหาสาเหตุต่าง ๆ เพื่อนำไปสู่ผลลัพธ์ที่ดี ๔M ประกอบด้วย

๑. Man หรือ คน คือ การบริหารกองงานซ่อมท่อ ให้เกิดประสิทธิภาพ และประสิทธิผลกับงานให้มากที่สุด การกำหนดจำนวนคนที่เหมาะสม มีการคัดสรรคนที่มีความรู้ความสามารถตรงคุณสมบัติที่ กปน . กำหนด

๒. Money หรือ เงิน คือ การบริหารเงินที่ต้องใช้ในงานซ่อมท่อ จะจัดสรรเงินให้ใช้จ่ายต้นทุนน้อยที่สุดและให้เกิดประสิทธิภาพ

๓. Materials หรือ วัสดุดิบ คือ การบริหารวัสดุอุปกรณ์ในงานซ่อมท่อจะอย่างไรให้สิ้นเปลืองน้อยที่สุด หรือเกิดประโยชน์สูงสุด และมีการจัดส่งอุปกรณ์ที่รวดเร็วทันกับการใช้งาน

๔. Management หรือ การจัดการ คือ การจัดการ คือกระบวนการจัดการบริหารควบคุมเพื่อให้งานทั้งหมดเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ และเกิดประสิทธิผลอย่างเต็มที่ รวมทั้งทุกอย่างเข้าด้วยกันเป็นเรื่องของการจัดการ คน เงิน วัสดุดิบ จัดการให้มีประสิทธิภาพมากที่สุด โดยใช้หลักการบริหารการมอบหมายงานให้กองงานใช้ แนวคิด POSDCoRB

การปรับปรุงกระบวนการงานซ่อมท่อ โดยการประยุกต์ใช้ POSDCoRB คือ หลักในทั้ง ๗ ขั้นตอน ดังนี้

๑. Planning การวางแผน

คือ การเตรียมการก่อนลงมือปฏิบัติ การจัดเตรียมอุปกรณ์ เพื่อให้การดำเนินการสามารถบรรลุเป้าหมายที่วางไว้อย่างมีประสิทธิภาพ

๒. Organizing การจัดองค์การ

คือ การกำหนดโครงสร้างขององค์การ โดยพิจารณาให้เหมาะสมกับงาน เช่น การแบ่งงาน โดยอาศัยปริมาณงาน คุณภาพงาน หรือจัดตามลักษณะเฉพาะของงาน (Specialization) การมอบหมายงานให้กองงานสอดคล้องกับตำแหน่งจุดงาน

๓. Staffing การจัดบุคลากรปฏิบัติงาน

คือ เรื่องที่เกี่ยวกับการบริหารทรัพยากรมนุษย์ในองค์การนั่นเอง ทั้งนี้เพื่อให้บุคลากรมาปฏิบัติงานอย่างมีประสิทธิภาพและสอดคล้องกับการจัด แบ่งหน่วยงานที่กำหนดไว้

๔. Directing การอำนวยการ

คือ ภารกิจในการใช้ศิลปะในการบริหารงาน เช่น ภาวะผู้นำ (Leadership) มนุษยสัมพันธ์ (Human Relations) การจูงใจ (Motivation) และการตัดสินใจ (Decision making) เป็นต้น

๕. Coordinating การประสานงาน

คือ การประสานให้ส่วนต่าง ๆ ของกระบวนการทำงานมีความต่อเนื่องกัน เพื่อให้การดำเนินงานเป็นไปด้วยความเรียบร้อย และราบรื่น

๖. Reporting การรายงาน

คือ กระบวนการและเทคนิคของการแจ้งให้ผู้บังคับบัญชาตามชั้นได้ทราบถึงผลการปฏิบัติงาน โดยสามารถตรวจสอบและควบคุมการปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ และมีความสัมพันธ์กับการติดต่อสื่อสาร (Communication) ในระหว่างการทำงานด้วย

๗. Budgeting การงบประมาณ

คือ ภารกิจที่เกี่ยวกับการวางแผนการทำบัญชีการควบคุมเกี่ยวกับการเงิน การคลังและการเบิกจ่าย การประเมินถึงคุณค่าในการปฏิบัติงานในแต่ละขั้นตอน

การปรับปรุงกระบวนการงานซ่อมท่อ โดยการประยุกต์ใช้ Lean Six Sigma ทั้ง ๕ ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ ๑ Define : ขั้นตอนการซ่อมท่อประเภทงานจำเป็นจะต้องออกไปหน้างานเพื่อเปิดหลุมซ่อมท่อ และตรวจสอบรายการอุปกรณ์ที่จำเป็นต้องใช้ในการซ่อมท่อ จากนั้นกองงานต้องแบ่งบุคลากรบางส่วนเพื่อเข้ามาเบิกอุปกรณ์ที่คลังพัสดุสาขา จึงทำให้กองงานที่เหลืออยู่หน้างานสำหรับการเตรียมหลุมซ่อมท่อเกิดการะการทำงานที่สูงขึ้น (Muri : Overburdened) ขณะเดียวกันกองงานที่ต้องเดินทางกลับมาที่คลังพัสดุสาขาต้องเสียเวลาในการเดินทางไปและกลับ ส่งผลต่อระยะเวลาในการปิดน้ำซ่อมท่อ

ขั้นตอนที่ ๒ Measure : จากการวิเคราะห์ปัญหา จึงมีแนวคิดในการปรับปรุงกระบวนการเพื่อลดระยะเวลาในการปิดน้ำซ่อมท่อโดยกำหนดตัวชี้วัด คือเวลาในการทำงาน (นาที)

ขั้นตอนที่ ๓ Analyze : ได้วิเคราะห์สภาพปัญหาจาก Flow Process Chart แผนผังกระบวนการซ่อมท่อก่อนการปรับปรุงของการทำงานในปัจจุบัน ความสามารถแสดงให้เห็นได้ว่าใครเป็นผู้มีหน้าที่รับผิดชอบในแต่ละ Activity ในกระบวนการทำงานต่างๆ

จากการวิเคราะห์สภาพปัญหาจากแผนผังกระบวนการซ่อมท่อก่อนการปรับปรุงพบว่ามีความสูญเปล่า (Waste) ทั้งสิ้น ๒ ประการ ได้แก่

๑. ความสูญเปล่าเนื่องมาจากการรอคอย Waiting : โดยกองงานที่รออยู่หน้างานจำเป็นต้องรออุปกรณ์ถึงจะสามารถเริ่มดำเนินการซ่อมท่อได้

๒. ความสูญเสียเปล่าเนื่องมาจากการขนส่ง Transportation : กองงานซ่อมท่อต้องเสียเวลาการเดินทางจากสำนักงานประจำไปจนถึงจุดงาน และต้องเสียเวลาเดินทางย้อนกลับไปเบิกอุปกรณ์ที่คลังพัสดุสาขา และกลับมาที่จุดงานอีกครั้ง

ขั้นตอนที่ ๔ Improve : ได้ปรับปรุงกระบวนการงานเพื่อลดระยะเวลาจาก Waste ที่ได้ระบุมาแล้วข้างต้น ซึ่งแสดงดังแผนภาพ กระบวนการซ่อมท่อ - หลังปรับปรุงกระบวนการงาน

จากการปรับปรุงกระบวนการงาน โดยการกำจัด Waste ทั้ง ๒ ประการด้วยหลักการ ECRS

การประยุกต์ใช้หลักการ ECRS ในการปรับปรุงกระบวนการงานซ่อมท่อ

Eliminate : กำจัดขั้นตอนการเดินทางเพื่อย้อนกลับไปเบิกอุปกรณ์ที่คลังพัสดุสาขา

Rearrange : กำหนดขั้นตอนกระบวนการทำงานใหม่ โดยให้รถกองงานติดระบบติดตามซ่อมท่อไปอยู่ในพื้นที่ที่มีโอกาสท่อประปาแตกรั่วบ่อยครั้ง และจัดให้มีหน่วยงาน Transportor เพื่อจัดเตรียมอุปกรณ์และนำส่งอุปกรณ์ ณ จุดงาน โดย Transportor ควรเป็นผู้ชำนาญเส้นทางในพื้นที่ เพื่อประหยัดค่าใช้จ่ายในการเดินทาง นำส่งอุปกรณ์ได้อย่างรวดเร็ว ประหยัดเวลาในการเดินทางย้อนกลับไปเบิกอุปกรณ์ และกลับมานำส่ง ณ จุดงานอีกครั้ง นอกจากนี้การเตรียมหลุมและการกรอท่อ มีผู้ปฏิบัติงานเต็มจำนวน สามารถทำได้รวดเร็ว เพิ่มประสิทธิภาพของคุณภาพงาน

Simplify : พนักงานห้องวิทยุ (Operator) ช่วยจัดเส้นทางการเดินทางให้เหมาะสมและมอบหมายให้กับกองงานที่เหมาะสม

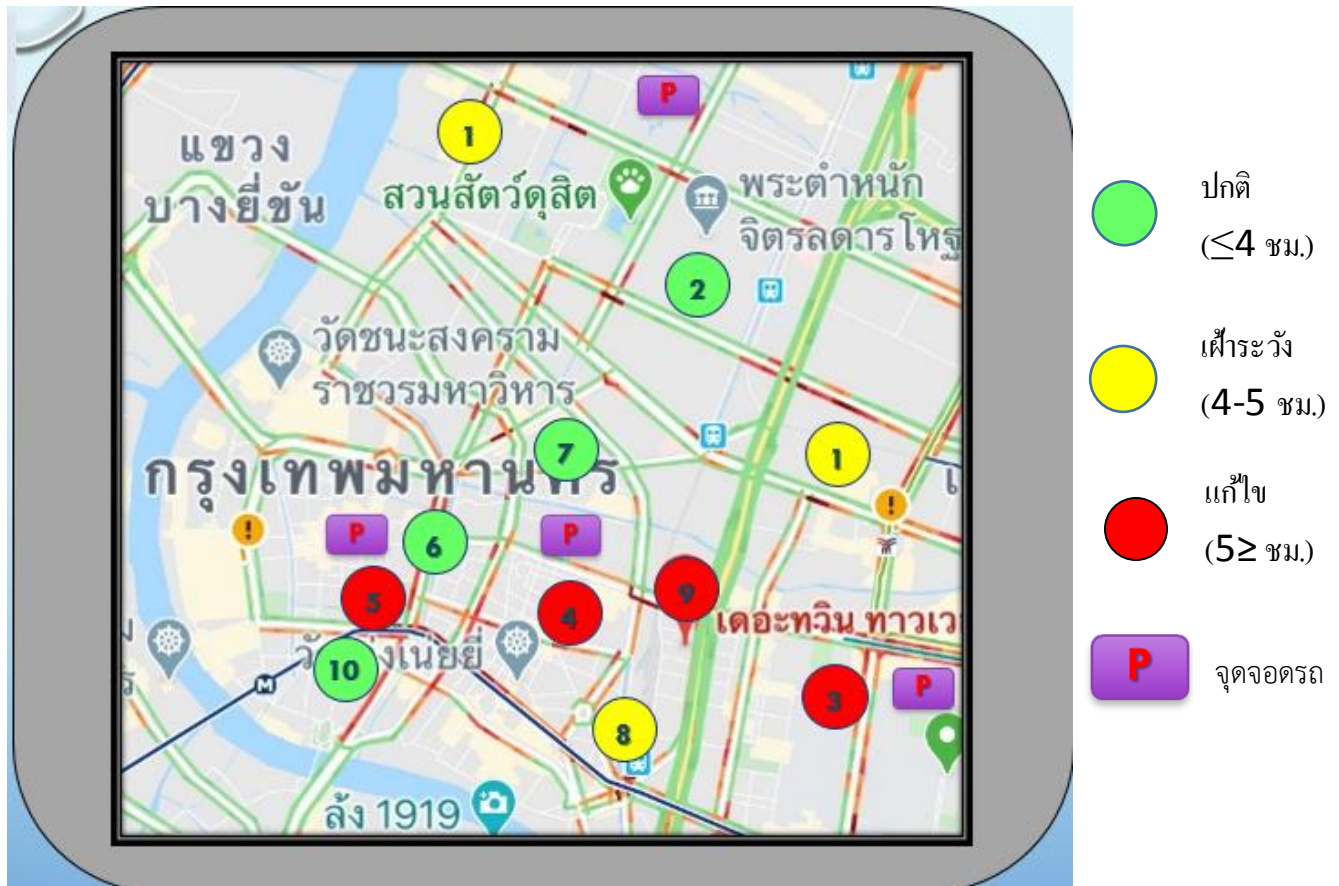
ขั้นตอนที่ ๕ Control : ได้ควบคุมการทำงานในการแก้ไขปัญหา โดยควบคุมตัวชี้วัด คือเวลาในการทำงานให้ลดลงไม่ต่ำกว่า ๖๐ นาที

แผนผังกระบวนการงานซ่อมท่อ ก่อนและหลังการปรับปรุง

กระบวนการซ่อมท่อ			
ก่อนปรับกระบวนการงาน		หลังปรับกระบวนการงาน	
กิจกรรม	ระยะเวลา (นาที)	กิจกรรม	ระยะเวลา (นาที)
รับแจ้งท่อ		รับแจ้งท่อ	
↓		↓	
มอบหมายงาน	5	ตรวจสอบ GPS	5
↓		↓	
ถึงจุดงาน	60	มอบหมายงาน	5
↓		↓	
ปิดน้ำ	30	ถึงจุดงาน	30
↓		↓	
ขุดเปิดหลุม/พบจุดรั่ว	30	ปิดน้ำ	30
↓		↓	
เตรียมอุปกรณ์	60	ขุดเปิดหลุม/พบจุดรั่ว	30
↓		↓	
ซ่อมท่อแล้วเสร็จ	180	เตรียมอุปกรณ์	
↓		↓	
ตรวจสอบจุดรั่วและคุณภาพ	10	ซ่อมท่อแล้วเสร็จ	180
↓		↓	
เปิดน้ำ	15	ตรวจสอบจุดรั่วและคุณภาพ	10
↓		↓	
เปิดน้ำ	15	เปิดน้ำ	15
รวมระยะเวลา	390	รวมระยะเวลา	305

Waste

Waste

จอแสดงผล ระบบการปฏิบัติงาน

แนวทางปฏิบัติ /ระยะเวลา และผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง

- ๑.ติดตั้งระบบ GPS ติดตามรถกองงาน เพื่อมอบหมายงานซ่อมท่อประปาที่ใกล้ตำแหน่งของรถกองงานมากที่สุด
- ๒.ประสานงานหน่วยงานภายนอก เพื่อขอสถานที่จอดรถกองงานในพื้นที่ที่มีสถิติการแตกรั่วบ่อยครั้ง
๓. จัดให้มีรถขนส่งอุปกรณ์ซ่อมท่อประปาจากสำนักงานประปาสาขา
๔. จัดให้มีจอภาพแสดงตำแหน่งของรถกองงานและระยะเวลาดำเนินการ เพื่อติดตามการทำงาน
๕. ระยะเวลาดำเนินการทดลองใช้งานประมาณ ๑ ปีงบประมาณ
๖. ผู้ฝึกอบรมการใช้ระบบ GPS ติดตามรถกองงาน ให้บุคคลากรในส่วนซ่อมบำรุงระบบท่อและโยธาสำนักงานประปาสาขา
- ๗.จัดทำคู่มือปฏิบัติงานระบบงานซ่อมท่อประปาแตกรั่ว ให้สำนักงานประปาสาขา ทั้ง ๑๘ สาขา

๗. ประโยชน์ที่จากการศึกษา

๑. ช่อมท่อประปาได้อย่างมีประสิทธิภาพและรวดเร็ว
๒. ลดปริมาณน้ำสูญเสียที่เกิดจากท่อประปาแตกรั่ว
๓. เพื่อเพิ่มโอกาสในการขายน้ำประปา
๔. เพื่อสร้างความพึงพอใจและลดข้อร้องเรียนของผู้ใช้น้ำ
๕. มีคู่มือปฏิบัติงานระบบงานช่อมท่อประปาแตกรั่ว ให้กับสำนักงานประปาสาขา ทั้ง ๑๘ สาขา

แนวทางการประเมินผลที่คาดว่าจะได้รับ

Out put : ลดระยะเวลาในการช่อมท่อ เนื่องจากลดระยะเวลาเดินทางของกองงานไปจุดงานและลดระยะเวลาจากการที่กองงานช่อมท่อต้องกลับมาเบิกอุปกรณ์ที่คลังพัสดุสาขา และกลับมาที่หน้างานอีกครั้ง

Outcome :

๑. เพิ่มโอกาสในการขายน้ำ เนื่องจากลดระยะเวลาในการปิดน้ำในการช่อมท่อประปา
๒. เพื่อเพิ่มรายได้ค่าน้ำ เนื่องจากระยะเวลาในการปิดน้ำน้อยลง ทำให้เพิ่มโอกาสในการขายน้ำ
๓. ลดข้อร้องเรียน เนื่องจากลดระยะเวลาในการปิดน้ำ ทำให้ผู้ใช้น้ำได้รับผลกระทบน้ำ ไม่ไหลหรือไหลอ่อนน้อยลง
๔. ส่งผลต่อคุณภาพงานช่อมที่ดีขึ้น เนื่องจากไม่จำเป็นต้องแบ่งกองงานช่อมท่อเดินไปกลับไปสาขาเพื่อเบิกอุปกรณ์

Impact : ลดระยะเวลาการปิดน้ำเพื่อช่อมท่อประปา ผู้ใช้น้ำได้ใช้น้ำประปาเร็วขึ้น สร้างความพึงพอใจแก่ผู้ใช้น้ำ ลดข้อพิพาทกับหน่วยงานเจ้าของพื้นที่ และลดผลกระทบการจราจรติดขัดเนื่องจากการช่อมท่อประปา

๘. งบประมาณ

๑. งบประมาณในการจัดหาระบบ GPS ประมาณ ๒๐,๐๐๐ บาทต่อรถกองงาน
๒. จัดทำโปรแกรมเพื่อติดตามกองงานและแสดงผลสถานะงาน ประมาณ ๑๐๐,๐๐๐ บาท

๙.แนวทางการติดตามและประเมินผล

๙.๑ ตัวชี้วัดความสำเร็จ ระดับผลผลิต (Output) คือ สำนักงานประปาสาขามีระบบการควบคุมการทำงานซ่อมท่อ และมีคู่มือให้สำนักงานประปาสาขา ปฏิบัติงานระบบงานซ่อมท่อประปาแตกรั่วที่มีประสิทธิภาพเป็นแนวทางเดียวกัน และระดับผลลัพธ์ (Outcome) ระยะเวลาซ่อมท่อลดลงไม่น้อยกว่าร้อยละ ๒๐ ของการซ่อมปกติ และเรื่องร้องเรียนลดลงไม่น้อยกว่าร้อยละ ๒๐

๙.๒วิธีการ/เครื่องมือที่ใช้ในการติดตามและประเมินผล ใช้ระยะเวลาในการซ่อมท่อลดลง และเรื่องร้องเรียนลดลงเป็นเกณฑ์ประมาณ

๑๐.ข้อเสนอแนะ

ปรับปรุงระบบเพื่อให้สามารถใช้งานร่วมกับระบบเดิมที่ใช้อยู่

อ้างอิง

- ๑.หลักการบริหารด้วย ๔M [ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก : <https://www.ban๑gun.com/๒๙๖๓.html> (วันที่ค้นข้อมูล : ๑๔ มกราคม ๒๕๖๓)
- ๒.ทฤษฎี กระบวนการบริหาร POSDCORB [ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก:<https://bovisualize.wordpress.com/๒๐๑๓/๐๑/๒๙/ทฤษฎี-กระบวนการบริหาร-posdcorb/> (วันที่ค้นข้อมูล : ๑๔ มกราคม ๒๕๖๓)
- ๓.พล.ต. มารวย ส่งทานินทร์. (๒๕๕๘). Lean ๖ Lean Six Sigma (LSS). [ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก : [https:// www.Gotoknow.org/posts/๕๘๖๕๖๗](https://www.Gotoknow.org/posts/๕๘๖๕๖๗). (วันที่ค้นข้อมูล : ๒๗ มกราคม ๒๕๖๓)
- ๔.หลักการและการนำ Six Sigma ไปใช้. (๒๕๕๘). [ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก : <http://sinutthathirawit.blogspot.com/๒๐๑๕/๐๒/six-sigma.html>. (วันที่ค้นข้อมูล : ๒๗ มกราคม ๒๕๖๓)
- ๕.LOGISTICAFE PUBLISHED. (๒๕๖๑). ทฤษฎีการลดความสูญเปล่าด้วยหลักการระบบ ECRS [ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก : <https://www.logisticafe.com/๒๐๐๙/๑๑/ecrs>. (วันที่ค้นข้อมูล : ๒๗ มกราคม ๒๕๖๓)

Six Sigma เป็นการบริหารที่เกิดขึ้นปี พ.ศ. ๒๕๓๓ โดยกลุ่มวิศวกรของบริษัท Motorola ภายใต้การนำของ Dr.Mikel Harry ซึ่งได้เป็นผู้ริเริ่มแนวคิดนี้ และนำมาใช้กับการออกแบบผลิตภัณฑ์ของบริษัทจนประสบความสำเร็จอย่างสูง ต่อมาบริษัทต่าง ๆ ในสหรัฐอเมริกาจึงได้นำแนวคิดการบริหารจัดการแบบ Six Sigma เข้ามาใช้ และประสบความสำเร็จสามารถลดค่าใช้จ่ายของบริษัทได้อย่างมาก

Six Sigma คืออะไร

Six Sigma เป็นการบริหารที่มุ่งเน้นในการลดความผิดพลาด ลดความสูญเปล่า และลดการแก้ไขตัวชิ้นงาน และสอนให้พนักงานรู้แนวทางในการทำธุรกิจอย่างมีหลักการ และจะไม่พยายามจัดการกับปัญหาแต่จะพยายามกำจัดปัญหาทิ้ง

Six Sigma จะดีที่สุดเมื่อทุกคนในองค์กรร่วมมือกันตั้งแต่ CEO ไปจนถึงบุคลากรทั่วไปในองค์กร ซึ่ง Six sigma เป็นการรวมกันระหว่างอนุภาพแห่งคน และอนุภาพแห่งกระบวนการ ซึ่งถ้าตัว Six Sigma มีค่าสูง หรือมีความผันแปรมากขึ้นเท่าไร ก็เปรียบเสมือนมีการทำข้อผิดพลาดมากขึ้นเท่านั้น ซึ่งโอกาสที่จะเกิดข้อผิดพลาดตัวนี้เรียกว่า DPMO (Defects Per Million Opportunities)

Six Sigma จึงถูกนำมาใช้เป็นชื่อเรียกของวิธีการปรับปรุงประสิทธิภาพในขบวนการใด ๆ โดยมุ่งเน้นการลดความไม่แน่นอน หรือ Variation และการปรับปรุงขีดความสามารถในการทำงานให้ได้ตามเป้าหมายที่กำหนด เพื่อนำมาซึ่งความพอใจของลูกค้า และผลที่ได้รับสามารถวัดเป็นจำนวนเงินได้อย่างชัดเจน ไม่ว่าจะเป็นการเพิ่มรายได้ หรือลดรายจ่ายก็ตาม

แนวคิดพื้นฐานของ Six Sigma

การพัฒนาองค์กรแบบ Six Sigma เป็นการพัฒนาที่มุ่งเน้นความเป็นเลิศ ซึ่งได้มีการกำหนดแนวทางในด้านต่าง ๆ ได้แก่ ด้านการสื่อสาร การสร้างกลยุทธ์ และนโยบาย การกระจายนโยบาย การจูงใจ และการจัดสรรทรัพยากรในองค์กรให้เหมาะสม เพื่อให้การปรับปรุงองค์กรเป็นไปอย่างต่อเนื่องและเป็นระบบ โดยเน้นการมีส่วนร่วมของพนักงานที่มีความสามารถ มีความตั้งใจที่จะปรับปรุง ต้องได้รับความรู้ที่เพียงพอต่อการปรับปรุง รวมทั้งมีทีมที่มีความสามารถและมีความตั้งใจที่จะปรับปรุง มีทีมที่ปรึกษาที่มีความเชี่ยวชาญและมีประสบการณ์สูงคอยให้ความช่วยเหลือสนับสนุน เพื่อให้ความผิดพลาดในการผลิตและการบริการมีน้อยที่สุด แนวความคิดการบริหารปรับปรุงองค์กรแบบ six sigma มีความแตกต่างจากแนวความคิดในการบริหารแบบเดิม ที่เน้นการปรับปรุงการทำงานโดยเริ่มจากผู้บริหาร แล้วจึงกระจายให้หน่วยงานต่าง ๆ ในองค์กรปรับปรุง โดยขาดระบบการให้คำปรึกษาแนะนำและการช่วยเหลือที่เหมาะสม

หลักการของ Six Sigma

ซึ่งหลักการของ Six Sigma ตามแนวความคิดของเพนดิ (Pande, ๒๐๐๒ อ้างถึงใน สิทธิศักดิ์ พงษ์ปิติกุล, ๒๕๔๖: ๑๘-๒๐)

๑. การยึดผู้รับบริการเป็นจุดศูนย์กลาง
๒. การบริหารจัดการโดยใช้ข้อมูลจริง

๓. การมุ่งเน้นกระบวนการ
๔. เน้นการจัดการเชิงรุก
๕. เน้นการแก้ปัญหาแบบไร้พรมแดน โดยจะยึดปัญหาเป็นตัวตั้ง
๖. เน้นภาวะผู้นำและมีส่วนร่วมของฝ่ายบริหาร
๗. การมุ่งเน้นนวัตกรรมและความคิดสร้างสรรค์ การสร้างความพึงพอใจ
๘. การมุ่งสู่ความเป็นเลิศ

๖ ประเด็นหลักสำคัญของ Six Sigma

หลักสำคัญของ Six Sigma นั้นสามารถจัดส่วนต่างๆ ที่สำคัญได้เป็น ๖ ประเด็น โดยที่หลักการเหล่านี้จะถูกสนับสนุนโดยเครื่องมือและวิธีการของ Six Sigma คือ

๑. การมุ่งเน้นไปที่ผู้รับบริการอย่างแท้จริง ใน Six Sigma การมุ่งเน้นไปที่ผู้รับบริการนั้นจะมีลำดับความสำคัญสูงสุด เช่น การวัดผลของ Six Sigma จะเริ่มต้นจากผู้รับบริการ, การปรับปรุงส่วนต่างๆ ของ Six Sigma นั้นจะนิยามขึ้นจากผลกระทบของการบริหารที่ขึ้นอยู่กับความพึงพอใจของผู้รับบริการและคุณค่าที่จะเกิดขึ้น
๒. เป็นการจัดการที่ใช้ข้อมูลและข้อเท็จจริงเป็นตัวผลักดัน Six Sigma ใช้แนวคิดของการจัดการโดยใช้ข้อเท็จจริงไปสู่ระดับของการจัดการที่มีประสิทธิภาพเพิ่มมากขึ้นโดยการปรับปรุงระบบสารสนเทศ การจัดการด้านองค์ความรู้และอื่นๆ การประยุกต์ใช้ Six Sigma จะเริ่มต้นโดยการทำความเข้าใจให้กระจ่างชัดว่าอะไรคือตัวชี้วัดที่สำคัญของสมรรถนะขององค์กร จากนั้นจะทำการเก็บรวบรวมข้อมูล และวิเคราะห์ผลของตัวแปรหลักเหล่านั้น ต่อจากนั้นปัญหาจะสามารถถูกกำหนด วิเคราะห์ และได้รับการแก้ไขได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น
๓. กระบวนการในเชิงการปฏิบัติต่างๆ จะเกิดขึ้นทันที ไม่ว่าจะมุ่งเน้นไปที่การออกแบบผลิตภัณฑ์ การบริการ การวัดสมรรถนะ การปรับปรุงประสิทธิภาพและความพึงพอใจของผู้รับบริการ หรือสิ่งใดก็ตามที่มีส่วนช่วยในการพัฒนาผลดำเนินงานขององค์กร Six Sigma จะมองว่ากระบวนการเป็นกุญแจสำคัญที่จะนำไปสู่ความสำเร็จ โดยกระบวนการที่ดีจะเป็นแนวทางในการสร้างข้อได้เปรียบคู่แข่งโดยยึดแนวคิดของการมอบสิ่งที่มีคุณค่าให้กับผู้รับบริการ
๔. การจัดการแบบเชิงรุก โดยหมายถึง การลงมือกระทำก่อนที่เหตุการณ์ใดเหตุการณ์หนึ่งจะเกิดขึ้นมาแทนที่จะเป็นการตอบโต้กลับไป การจัดการเชิงรุกจะหมายถึงการสร้างให้เกิดความเคยชินในการกำหนดเป้าหมาย การพิจารณาถึงผลการดำเนินงานอย่างสม่ำเสมอ การสร้างระดับความสำคัญของสิ่งต่างๆ ที่ชัดเจน การมุ่งเน้นไปที่การป้องกันปัญหามากกว่าการแก้ไขปัญหา และการตั้งคำถามว่าทำไมเราถึงต้องทำสิ่งนี้แทนที่จะตอบโต้ไปอย่างไม่ลืมหูลืมตา การป้องกันเชิงรุกจะเป็นจุดเริ่มต้นสำหรับการสร้างสรรค์และการ

เปลี่ยนแปลงอย่างมีประสิทธิภาพ Six Sigma จะรวมเอาเครื่องมือและหลังการต่างๆ ที่จะเข้ามาแทนที่ความเคยชินที่มุ่งจะตอบโต้ต่อปัญหาที่เกิดขึ้น ด้วยลักษณะของการจัดการแบบเชิงรุก

๕. การร่วมมือกันโดยปราศจากขอบเขต การปราศจากขอบเขต (Boundary Lessens) เป็นส่วนประกอบที่สำคัญของความสำเร็จ พยายามที่จะร่วมกันจัดอุปสรรคต่างๆ และปรับปรุงการทำงานเป็นทีมทั่วทั้งโครงสร้างขององค์กรในทุกๆ โอกาส เพื่อสร้างคุณค่าให้เกิดขึ้นให้มากที่สุด ทั้งนี้เพื่อตอบสนองต่อความพึงพอใจของผู้รับบริการ

๖. การผลักดันไปสู่ความสมบูรณ์แบบหรือการทนต่อความล้มเหลว จะทำอย่างไรให้บรรลุถึงระดับของการทำงานที่ปราศจากความบกพร่อง หรือทนต่อความล้มเหลวที่เกิดขึ้นได้ ซึ่งทั้งสองแนวคิดนั้นเป็นส่วนที่ต้องประกอบเข้าด้วยกัน ไม่มีองค์การใดที่จะเข้าใกล้ระดับของ Six Sigma ได้โดยปราศจากการสร้างแนวความคิดและแนวทางใหม่ๆ ซึ่งจะต้องรวมความเสี่ยงต่างๆ ที่จะเกิดขึ้นเข้าไปด้วย ดังนั้นผู้บริหารจะต้องมีวิธีการบริหารความเสี่ยงให้อยู่ในขอบเขตที่จำกัด

กระบวนการแก้ไขปัญหาของทีม Six Sigma

ทีมงานการพัฒนา การแก้ไขปัญหา และการออกแบบกระบวนการประมาณทีละ ๕-๖ คน ที่เป็นตัวแทนส่วนงานต่างๆ ในกระบวนการทำงานจะเข้ามาร่วมกันทำงานเป็นทีม โดยกระบวนการจะมีขั้นตอนดังต่อไปนี้

ขั้นที่ ๑ การบ่งชี้และเลือกโครงการ การเลือกโครงการควรอยู่บนพื้นฐานของ ๒M คือ การมีความหมาย (Meaningful) และมีความสามารถในการจัดการได้ (Management Able) โครงการจะต้องมีประโยชน์อย่างแท้จริงต่อองค์กรและผู้รับบริการ และเป็นสิ่งที่ทีมจะสามารถทำให้สำเร็จได้

ขั้นที่ ๒ การสร้างทีม เมื่อทราบถึงปัญหาแล้ว ขั้นตอนต่อไปจะเป็นการเลือกทีมและผู้นำทีม โดยต้องเลือกสมาชิกที่มีความรู้และความสามารถในการทำงานที่สอดคล้องกับสถานการณ์ที่เกี่ยวข้องนั้นๆ

ขั้นที่ ๓ การพัฒนาชาร์เตอร์ (Charter) ซึ่งเป็นเอกสารสำคัญที่เป็นลายลักษณ์อักษรในการบอกแนวทางให้กับปัญหาหรือโครงการ โดยจะรวมถึงเหตุผลสำหรับการดำเนินการตามโครงการ วัตถุประสงค์ แผนการทำงาน กิจกรรมต่างๆ ขอบเขตและข้อพิจารณาอื่นๆ การทบทวนบทบาทและความรับผิดชอบของทีม

ขั้นที่ ๔ การฝึกอบรม การฝึกอบรมถือเป็นสิ่งสำคัญอันดับต้นๆ ของ Six Sigma โดยจะเน้นถึงกระบวนการ DMAIC และเครื่องมือต่างๆที่ใช้ โดยทั่วไปจะใช้เวลาประมาณ ๑-๔ สัปดาห์

ขั้นที่ ๕ การทำ DMAIC จะรับผิดชอบต่อการปฏิบัติการแก้ไขปัญหาของทีม ไม่ได้มองถึงปัญหาที่เกี่ยวข้องกับกลุ่มอื่น ทีมต้องทำการพัฒนาแผนของโครงการ การฝึกอบรม การทำการนำร่อง และดำเนินการตามแนวทางแก้ไขปัญหาของทีม แล้วค่อยตรวจสอบผลลัพธ์ที่เกิดขึ้น

ขั้นที่ ๒ ส่งผลของการแก้ปัญหา เมื่อเสร็จสิ้นภารกิจและสมาชิกจะกลับไปสู่การทำงานตามปกติหรือทำโครงการถัดไป โดยปกติจะมีการจัดพิธีการอย่างเป็นทางการ ซึ่งเจ้าของกระบวนการจะรับผิดชอบในการคงไว้ของวิธีการที่ประสบความสำเร็จ

แบบจำลองการแก้ไขปัญหา DMAIC

แบบจำลองการแก้ไขปัญหาของ Six Sigma จะประกอบด้วยวัฏจักรอยู่ ๕ ขั้นตอน คือ

ขั้นที่ ๑ การกำหนดปัญหา (D : Define) จะเป็นการกำหนดขั้นตอนสำหรับโครงการ ถือได้ว่าเป็นความท้าทายที่ยากที่สุดของทีม ต้องคิดคำถามต่างๆ เช่น เราทำงานเกี่ยวกับอะไร ทำไมเราจึงทำงานเกี่ยวกับปัญหานี้ ใครคือผู้รับบริการ อะไรคือความต้องการของผู้รับบริการ ตอนนี้งานถูกทำอย่างไร และอะไรคือประโยชน์ของการทำการพัฒนา โดยหลังจากวิเคราะห์ปัญหาย่างนี้แล้ว Charter ของทีมจะถูกกำหนดขึ้นได้

ขั้นที่ ๒ การจัด (M : Measurement) การจัดเป็นสิ่งที่ตามมาเป็นตรรกะ (Logic) เพื่อกำหนดและเป็นสะพานไปสู่ขั้นตอนต่อไป คือ การวิเคราะห์ โดยการวัดจะมีวัตถุประสงค์หลักอยู่ ๒ ประการ คือ

๑. รวบรวมข้อมูลเพื่อสามารถนำมาใช้ตรวจสอบ (Validate) และวัดปริมาณ (Quantify)

ของปัญหาหรือโอกาส ปกติสิ่งนี้ คือข้อมูลที่สำคัญต่อการปรับปรุงและทำให้ Charter ของโครงการเสร็จสมบูรณ์

๒. เริ่มแยกแยะข้อเท็จจริงและตัวเลข ซึ่งอาจจะให้ข้อสันนิษฐานเกี่ยวกับสาเหตุของปัญหาได้อย่างถูกต้อง

ขั้นที่ ๓ วิเคราะห์ (A : Analysis) ในขั้นนี้ทีมจะลงลึกในรายละเอียดและขยายความเข้าใจเกี่ยวกับกระบวนการและปัญหา ทั้งนี้จะวิเคราะห์ครอบคลุมถึงสิ่งต่างๆ ต่อไปนี้

๑. วิธีการ (Method) : กระบวนการหรือเทคนิคที่ใช้ในการทำงาน

๒. เครื่องจักร (Machines) : เทคโนโลยีต่างๆ เช่น คอมพิวเตอร์ เครื่องถ่ายเอกสาร หรือ

เครื่องมือที่ใช้ในการผลิตที่ถูกใช้ในกระบวนการ

๓. วัตถุดิบ (Materials) : ข้อมูล วิธีการทำ จำนวนข้อเท็จจริง แบบฟอร์ม และแฟ้มข้อมูล

๔. การวัด (Measures) : ข้อมูลที่คลาดเคลื่อนจะเกิดจากการวัดกระบวนการ หรือการเปลี่ยนการกระทำของบุคคลโดยมีอคติเกี่ยวกับสิ่งที่วัดสูง รวมถึงวิธีการที่ใช้ในการนั้นๆ

๕. คน (People) : ภาวะที่หลากหลายในวิธีการที่องค์ประกอบอื่นๆ จะผสมผสานเพื่อให้เกิดผลลัพธ์ขององค์กร

ขั้นที่ ๔ การปรับปรุง : (I : Improve) การนำไปปรับปรุง ปฏิบัติจริงจะต้องได้รับการ

บริหารอย่างรอบคอบและได้รับการตรวจสอบ โดยจะต้องมีการทำโครงการนำร่อง ทีมจะดำเนินการวิเคราะห์ปัญหาอย่างระมัดระวังเพื่อพิจารณาว่าสิ่งใดอาจเกิดความผิดพลาด และเตรียมที่จะป้องกันหรือจัดการกับความยุ่งยากที่อาจเกิดขึ้น

ขั้นที่ ๕ การควบคุม (C : Control) งานที่เกี่ยวกับการควบคุมที่ Black Belt และทีมจะต้องทำให้สำเร็จ คือ

๑. พัฒนาระบบการติดตามเพื่อรักษาการเปลี่ยนแปลงที่ดำเนินการไว้ให้คงอยู่
๒. สร้างแผนการตอบสนองสำหรับรายละเอียดเกี่ยวกับปัญหาที่อาจจะเกิดขึ้น
๓. ทำการช่วยให้ฝ่ายบริหารสนใจตัวชี้วัดที่สำคัญจำนวนหนึ่งซึ่งจะทำให้พวกเขาได้รับข้อมูลเกี่ยวกับผลลัพธ์ของโครงการ และการวัดปัจจัยของกระบวนการ
๔. ถ่ายทอดโครงการโดยการนำเสนอผลงานและการสาธิต
๕. ส่งมอบความรับผิดชอบในโครงการให้กับคนที่ทำงานตามปกติ
๖. ทำให้มั่นใจว่าจะมีการสนับสนุนจากฝ่ายบริหารสำหรับวัตถุประสงค์ระยะยาวของโครงการ

องค์ประกอบสำคัญที่มีบทบาทต่อ Six Sigma

โครงสร้างและหน้าที่รับผิดชอบ ของ Six sigma ประกอบด้วย

๑. Champion เป็นชื่อเรียกผู้ที่มีความรับผิดชอบสูงสุดต่อผลสำเร็จในงาน หรือผู้บริหารระดับสูง (Executive-Level Management) สนับสนุนให้เป้าหมายของงานสำคัญประสบความสำเร็จ รณรงค์และผลักดันให้เกิดองค์การ six sigma และเกิดกระบวนการปรับปรุงองค์การอย่างต่อเนื่อง ขจัดอุปสรรค ให้รางวัลหรือค่าตอบแทน ตอบปัญหา อนุมัติโครงการ กำหนดวิสัยทัศน์โครงการ สนับสนุนทรัพยากรในด้านบุคลากร งบประมาณ เวลา สถานที่ กำลังใจ และความชัดเจนในหน้าที่ ผลักดันให้มีจำนวน Black Belt และ Green Belt ที่เหมาะสมในองค์การ มีหน้าที่ติดตามความก้าวหน้าของโครงการปรับปรุง ให้สอดคล้องกับเป้าหมายขององค์การ ส่งเสริมและสนับสนุนการสร้างวัฒนธรรมในการปรับปรุงให้เกิดขึ้นในองค์การ โดยอาศัยการสื่อสาร การตั้งคำถามเพื่อย้ำให้เกิดแนวความคิดแบบ six sigma มีการชมเชยและการให้ประกาศนียบัตรแก่พนักงานในองค์การ มีการคัดเลือกโครงการปรับปรุงที่ดีเยี่ยมและการให้รางวัลเมื่อพนักงานปฏิบัติงานมีประสิทธิภาพ

๒. Six sigma Director มีหน้าที่นำและบริหารองค์การให้สำเร็จบรรลุแนวทาง six sigma ภายในหน่วยงานทางธุรกิจตนเอง เป็นผู้กำหนดแนวทางในการปฏิบัติและนโยบายการดำเนินงานของ six sigma สนับสนุนกิจกรรมต่าง ๆ ที่สำคัญในการกระจายนโยบายให้เป็นไปอย่างต่อเนื่อง

๓. Master Black Belt คือ ผู้ชำนาญการด้านเทคนิค และเครื่องมือสถิติ เป็นผู้มีความรู้และความเชี่ยวชาญในการทำงานเป็นอย่างดี และสามารถถ่ายทอดและให้การอบรมเพื่อสร้างทีม Black Belt และ Green Belt ตลอดจนการปรับปรุงได้ เป็นผู้ช่วยเลือกโครงการปรับปรุงให้แก่ Champion และเป็นผู้มีความคิดสร้างสรรค์ในการคัดเลือกโครงการปรับปรุง โดยมองในภาพรวมใหญ่ขององค์กร ได้แก่ การปรับปรุงโครงสร้างพื้นฐาน และการเสนอโครงการปรับปรุงที่เชื่อมโยงกันระหว่างหน่วยงานต่าง เป็นต้น

๔. Black belt คือ ผู้บริหารโครงการ (Project Manager) และผู้ประสานงาน (Facilitator) ได้รับการรับรองว่าเป็นสายดำขั้นครู Black belt เป็นการบ่งบอกถึงระดับความสามารถสูงสุดของนักกีฬาโยโด จะทำหน้าที่เป็นหัวหน้าโครงการ บริหารลูกทีมที่มีลักษณะข้ามสายงาน ซึ่งในการบริหาร six sigma จะประกอบไปด้วยการทำโครงการย่อยที่คัดเลือกจากปัญหาที่มีอยู่ในกระบวนการต่าง ๆ ขององค์กร กระจายกลยุทธ์และนโยบายของบริษัทไปยังระดับปฏิบัติการ ผลักดันความคิดของ Champion ให้เกิดขึ้นและให้ความช่วยเหลือ Master Black Belt six sigma Director และ Champion นอกจากนี้ยังเป็นผู้ค้นหาปัญหาและอุปสรรคที่อยู่ในองค์กร และวิเคราะห์หาปัจจัยที่มีความจำเป็นในการทำให้องค์กรบรรลุความพึงพอใจของลูกค้า เป็นผู้บริหารโครงการในแต่ละขั้นตอนตามแนวทาง six sigma ประกอบด้วย กระบวนการวัด การวิเคราะห์ การปรับปรุง และการควบคุม โดยให้เกิดการกระจายผลการปรับปรุงไปสู่การปฏิบัติ รายงานความก้าวหน้าของโครงการให้ผู้บริหารระดับสูงทราบ Black Belt จะต้องทำหน้าที่ในการโน้มน้าวทีมงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ คัดเลือกเครื่องมือที่จะนำมาใช้ในการปรับปรุงได้อย่างเหมาะสม เก็บรวบรวมปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับโครงการปรับปรุงจากแหล่งข้อมูลต่าง ๆ ภายในองค์กร ทั้งจากพนักงานจนถึงระดับผู้จัดการ สร้างความมั่นใจว่าผลลัพธ์ที่ได้จากการปรับปรุงสามารถคงอยู่ได้ตลอดไป Black Belt ต้องได้รับการฝึกอบรมเพื่อให้มีความรู้ที่สำคัญในการปรับปรุงการทำงาน ซึ่งความรู้หลัก ๆ ของ Black Belt เพื่อการทำโครงการปรับปรุงที่จะได้รับประกอบด้วย

๔.๑ ความรู้ทางสถิติ

๔.๒ ความรู้ทางด้านการบริหารโครงการ

๔.๓ ความรู้ทางด้านการสื่อสารและการเป็นผู้นำโครงการ

๔.๔ ความรู้เพื่อการปรับปรุงคุณภาพอื่น ๆ

๕. Green belt คือพนักงานที่ทำหน้าที่โครงการ เป็นผู้ที่ได้รับการรับรองว่ามีความสามารถเทียบเท่ากับนักกีฬาโยโดในระดับสายเขียว ซึ่งในการบริหาร six sigma นั้น ผู้ที่ทำหน้าที่เป็น Green belt จะเป็นผู้ช่วยของ Black belt ในการทำงาน ทำหน้าที่ในการปรับปรุงโดยใช้เวลาส่วนหนึ่งของการทำงานปกติ นำวิธีการปรับปรุงตามแนวทาง six sigma ไปใช้ในโครงการได้ สามารถนำเอาแนวความคิดและวิธีการปรับปรุงไปขยายผลต่อในหน่วยงานของตนเองได้

๖. Team Member ในโครงการทุกโครงการจะต้องมีสมาชิกทำงาน ๔-๖ คน โดยเป็นตัวแทนของคนที่ทำงานในกระบวนการที่อยู่ในขอบข่ายของโครงการส่วนสำคัญที่สุดในการทำ Six sigma คือ โปรเจ็กต์ แชมเปียน ซึ่ง

จะมีหน้าที่ในการดูแลให้การสนับสนุน และจัดหางบประมาณที่เพียงพอให้แก่ละ Six sigma และยังคงสนับสนุน แบล็กเบลต์

ประโยชน์ในการนำ Six Sigma ไปใช้ในองค์กร

๑. สามารถแก้ไขปัญหาอย่างเป็นระบบ และเสริมสร้างกลยุทธ์ใหม่ให้ธุรกิจ
๒. บริหารจัดการและพัฒนาองค์กรโดยใช้ข้อมูลจริง และใช้หลักการทางสถิติซึ่งเป็นที่

ยอมรับในระดับสากล

๓. สร้างทีมงานในองค์กรให้แข็งแกร่ง โดยประสานความร่วมมือของพนักงานแต่ละส่วนซึ่งมีผลการปฏิบัติงานโดดเด่น และสามารถวัดผลได้
๔. เพิ่มผลประกอบการด้านการเงินจากโครงการประหยัดต้นทุน เพิ่มผลกำไรจากการพัฒนาผลิตภัณฑ์และขยายการดำเนินงานเพื่อเพิ่มผลกำไร พร้อมทั้งมุ่งเน้นการตอบสนองความพึงพอใจของลูกค้า
๕. พัฒนาบุคลากรให้มีศักยภาพสูงขึ้น และปรับองค์กรให้เป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้